

2024 októberi mérnök évfordulók, emlénapok + **programok**

1-2. – Internet Hungary 2024 c. szakmai konferencia

„Amikor az utolsó csepp lecsap” mottóval, idén október 1-2. között Siófokon, az Azúr Hotelben rendezik a 25. Internet Hungary logójú, az informatika és telekommunikáció (IT) munkatársai, az Internet-felhasználók és szolgáltatók üzleti eseményét. Bővebb infó: <https://www.internethungary.com/>

1-3. – Környezetipari infrastruktúra-fejlesztési, hulladék- és vízgazdálkodási kiállítás

Hungexpo Zrt. együttműködve a Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetségével, október 1-3. között rendezi az első ENVIRONTEC powered by ÖKOINDUSTRIA logójú környezetipari, infrastruktúra-fejlesztési, hulladék- és vízgazdálkodási kiállítást. A kiállítás célja, hogy a legfrissebb ágazati és iparági trendek, EU-s szabályozás (taxonómia, ESG, ESRS, CSRD), környezeti technológiák iránt érdeklődő szakmai látogatók megismerjék a hazai és nemzetközi környezetipar innovációit, hatékony megoldásait és a régiós üzleti platformnak köszönhetően új üzleti kapcsolatokat építsenek a jövőbeni együttműködésekhez. Tematika: talaj-védelem, kármentesítés, levegő-tisztaság-védelem, zaj- és rezgés-védelem, infrastruktúra-fejlesztés, körforgásos gazdaság, hulladékgazdálkodás, vízgazdálkodás, megújuló energiák, energiahatékonyság, szennyvízkezelés, folyóvédelem. Bővebb infó: <https://environtec.hu>

2. – 75 éves a Miskolci Egyetem

Miskolcon, 1949. október 2-án ünnepélyes keretek között felavatták a Nehézipari Műszaki Egyetemet. Az új felsőfokú tanintézmény bányamérnöki és kohómérnöki kara révén ekkor már több mint két évszázados múltra tekinthetett vissza. A két kar elődje az 1735. évi alapítástól egészen 1919-ig Selmecebányán, majd 1949-ig Sopronban működött. Később, 1990. július 1-jén a nevét Miskolci Egyetemre változtatták. Ma már egy olyan műszaki felsőoktatási intézmény jött létre, amely a maga innovatív szemléletével mintaadóvá vált Európa-szerte. „Jövőre a Selmeci Akadémia alapításának 290. évfordulóját ünnepeljük. Hosszú volt az út, ami 75 éve Miskolcra vezetett, a közel háromszáz év tapasztalata és tudása azonban megtanított minket a történelmünk tiszteletére és a hagyományaink ápolására. Nem véletlen, hogy egyik jelmondatunk a tradíció és innováció, hagyomány és megújulás, hisz ezek tették egyetemünket olyan felsőoktatási intézménnyé, amelynek megkérdőjelezhetetlen helye van a hazai egyetemek között” – hangsúlyozta az idei tanévnyitón Prof. Horváth Zita, az egyetem rektora. A változásokhoz az egyetem mindig alkalmazkodott, így nyitott az 1980-as években a jog- és a gazdaságtudományok, később az egészség és zenetudományok felé, sokszínű képzési palettájával képzett szakemberekkel tudja kiszolgálni a régió munkaerőpiacát. Az oktatás-kutatás mellett ugyanakkor kötelességének tartja a térség társadalmi és kulturális életének támogatását is – hívta fel a figyelmet a rektor az universitas harmadik missziós tevékenységére, amely túlmutat a tudományok világán. „Hetvenöt éve hiszünk az oktatásban és a kultúrában, hiszünk Miskolc városában és a diákjainkban. Hetvenöt éve hiszünk abban, hogy van értelme tanulni, hogy a tudományok előbbre tudják vinni a világot, amihez saját lehetőségeinkkel mi is hozzá tudunk járulni” – mondta Prof. Dr. Horváth Zita.

3. – Elektrotechnikai és épületvillamossági mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

A Budapesti és Pest vármegyei Mérnöki Kamara „Útvilágítások világítástervezése, tervellenőrzése” címmel október 3-án rendez elektrotechnikai és épületvillamossági ONLINE szakmai továbbképzést.

Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgáltatások/tovabbkepzes/naptar>

3. – Geodéziai és geoinformatikai mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

Baranya vármegyei Mérnöki Kamara október 3-án Pécsen rendez geodéziai és geoinformatikai személyes és ONLINE szakmai továbbképzést. Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgáltatások/tovabbkepzes/naptar>

3. – Magyar Energia Szimpózium

A Magyar Energetikai Társaság október 3.-án Budapesten, a Magyar Villamos Művek Zrt. székházában tartja éves nagyrendezvényét, a Magyar Energia Szimpóziumot. Idén is lesz „államtitkárok kerekasztala”, és szokásosan színvonalas előadásokat, panelbeszélgetéseket szerveznek a következő témakörökben: energiaigény-prognózis a várható lakossági és gazdálkodói körben; elektrifikáció a közlekedési szektorban és a fűtési rendszerekben; a növekvő igényeket kiszolgáló termelő- és szállító rendszerek; professzionális ipari energiatároló rendszerek; az energiahatékonyság és a DSM szerepe a növekvő energiaigények tükrében; hidrogéntechnológiai megoldások. Bővebb infó: <https://www.magyarenergetika.hu/>

3. – Villamosenergia-tárolás aktualitásai Magyarországon c. előadás

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem hallgatói az egyetemi oktatóik segítségével 2002. október 17-én alapították az Energetikai Szakkollégiumot. A BME Q épületben 2024. október 3-án 18 órától a „Villamosenergia-tárolás aktualitásai Magyarországon” c. előadáson vehetnek részt az érdeklődők. A felkért előadó: Molnár Szabolcs, az MVM Zrt. termelési felügyeleti igazgatója. Bővebb infó: www.eszk.org

4. – Beton fesztivál

A beton.hu, a Magyar Cement-, Beton- és Mészipari Szövetség, valamint a Magyar Betonelemgyártó Szövetség és tagvállalataik támogatásával október 4-én Beton fesztivált rendeznek Budapesten, a Dürer Kertben. A szervezők előadásokkal és kerekasztal beszélgetéssel tesznek kísérletet a beton előtt álló kihívás, a körforgásos, karbonsemleges gazdaságra való átállás bemutatására. Infó: <http://beton.hu/betonfesztival/>

4. – Építési e-napló c. mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

Fejér vármegyei Mérnöki Kamara október 4-én Építési e-napló címmel az elektrotechnikai és energetikai ME/FMV számára Székesfehérváron, a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság épületében rendez személyes továbbképzést. Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgáltatások/tovabbkepzes/naptar>

4. – Gáz- és olajipari mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

Baranya vármegyei Mérnöki Kamara október 4-én Pécsen továbbképzést rendez az épületgépészeti, gáz- és olajipari szakemberek részére. Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgáltatások/tovabbkepzes/naptar>

4. – 150 éve született Zuber Ferenc mérnök

Adonyban, 1874. október 4-én született Zuber Ferenc (1874-1937) vízmérnök, jeles szakíró. 1896-ban mérnökként állami szolgálatba lépett a budapesti Folyammérnöki Hivatalnál. 1903-tól a debreceni Kultúrmérnöki Hivatal mérnöke, ezt követően 1907-től a Földművelésügyi Minisztérium vízrajzi osztályán teljesített szolgálatot. Később a Vízrajzi Intézet igazgatója volt 1933-as nyugállományba történő vonulásáig.

4-10. – Világűr hete

Az 1957. október 4-én Föld körüli pályára állított szputnyik után, 1967. október 10-én lépett hatályba a világűr békés célú hasznosítás alapelveit rögzítő szerződés. Az Egyesült Nemzetek Szövetsége (ENSZ) 1999. decemberi ülésén az október 4-10. közötti időszakot a világűr hetévé nyilvánították.

5. – 180 éve született Czekelius Aurél mérnök

Csiklovabányán, 1844. október 5-én született Czekelius Aurél (1844-1927) hídépítő mérnök. A budapesti Műegyetemen végezte tanulmányait. 1869-ben a Magyar Államvasutak (MÁV) szolgálatába lépett. Számos hidat tervezett és építési munkáit vezette. 1881-ben az újonnan szervezett műszaki tanács tagjává nevezték ki, 1894-től a Dunahídosztály vezetője volt. A budapesti régi Erzsébet- és Ferenc József (ma Szabadság)-híd, a pozsonyi és komáromi Duna-hidak, a puchói Vág-híd, a tiszaujlaki Tisza-híd és a marosújvári Maros-híd építése is nevéhez fűződik.

7. – Gépészeti és közlekedési mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

Gépészeti Tagozathoz és Közlekedési Tagozathoz tartozó szakmagyakorlók számára elfogadott kamarai továbbképzést biztosít a COGMOB - Cognitive Mobility - Nemzetközi Konferencia, melyet a BME központi épületében október 7-én rendeznek. Bővebb információ: <https://www.mmk.hu/szolgalattasok/tovabbkepzes/naptar>

8-9. – Műegyetemi állásbörze

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem K és Q épületeiben idén október 8-9. között rendezik a Műegyetemi állásbörzét. Bővebb információ: <http://muegyetemiallasborze.hu/>

9. – ELEKTROSUB konferencia és szakkiállítás

Elektrotechnika, elektronika, robottechnika, automatizálás, digitális transzformáció, telekommunikáció, AI és IoT témakörökben rendeznek ELEKTROSUB logóval október 9-10. között Budapesten konferenciát és szakkiállítást. Bővebb információ: <https://electrosub.hu>

9. – Építési mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

A Budapesti és Pest vármegyei Mérnöki Kamara „Csomópontok és rétegrendek” címmel október 9-én rendez ONLINE továbbképzést. Bővebb információ: <https://www.mmk.hu/szolgalattasok/tovabbkepzes/naptar>

9. – 320 éve született Segner János András műszaki alkotó

Pozsonyban, 1704. október 9-én született Segner János András (1704-1777) fizikus, matematikus, kémikus, orvos, természettudós, műszaki alkotó. Középfokú iskoláit Pozsonyban végezte. Főiskolai tanulmányait a debreceni Református Kollégiumban kezdte 1724-ben, de egy évvel később már a Jénai Egyetemen orvostudományt tanult, s a kor szokása szerint fizikát és matematikát is hallgatott. 1730-ban megszerezte orvosi oklevelét, így Pozsonyban kezdett praktizálni. 1735-ben az akkor szerveződő Göttingeni Egyetemen tanított – elsőként – fizikát, matematikát és kémiát. Itt adott elő 1755-ig. Közben Csillagászzal is foglalkozott, ő hívta életre az egyetem csillagvizsgáló obszervatóriumát. Majd haláláig a fizika, matematika és csillagászat professzora volt Halléban. Legjelentősebb eredményeit a folyadékok és a merev testek dinamikájában érte el. Nevét az általa 1747-ben felfedezett reakciós vízikerekről ismerik. Őt tekintik a matematikai meteorológia megalapítójának. A kémiában a gyakorlati irányt képviselte. Ő ajánlotta a kén-dioxidot a gabonavetőmagok fertőtlenítésére, a fahamut trágyázására. Foglalkozott cukor-, szesz- és puskaporgyártás technológiájával is.

10. – 90 éve született Vértess Attila mérnök

Türjén, 1934. október 10-én született Vértess Attila (1934-2011) vegyészmérnök, közgazdász, akadémikus. 1958-ban a BME Vegyészmérnöki Kar Mezőgazdasági Kémiai és Élelmiszeripari Szakán végzett, 1960-ban a KÖZGÁZ Külkereskedelmi Szakán mérnök-közgazdász oklevelet szerzett. 1960-tól az ELTE Fizikai Kémiai és Radiológiai Tanszék tanársegédje, majd 1962-65 között a moszkvai Lomonoszov Egyetem Radiokémiai Tanszékén volt aspiráns. Visszatérése után az ELTE Fizikai Kémiai és Radiológiai Tanszékén adjunktus, 1968-ban docens, 1974-ben egyetemi tanár lett. Az 1983-ban létesült Magkémiai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára, 1996-ban a tanszék mellett alakult MTA ELTE Nukleáris Szerkezetvizsgáló Kutatócsoport vezetője volt. 2004-ben emeritus professzor lett, de továbbra is oktatott. Különböző egyetemeken volt vendégkutató, ill. vendégprofesszor: Newcastle, München, a Lehigh Egyetem, a Tokiói Egyetem, a mainzi Johannes Gutenberg Egyetem. Magkémiaiával foglalkozott, a Mössbauer-spektroszkópia és az ún. pozitronannihilációs vizsgálómódszerek hazai bevezetője volt. Kiemelkedő eredményeket ért el spektroszkópai módszereknek a korróziós kutatásokban, az oldatszerkezeti vizsgálatokban, a szupravezetők tanulmányozásában, ill. a fullerénvegyületek szerkezetének meghatározásában történő bevezetése terén.

10. – 110 éve született Alliquander Ödön mérnök

Zalatnán, 1914. október 10-én született Alliquander Ödön (1914-1990) bányamérnök. Pályafutását 1940-ben a Magyar-Angol Olaj Rt.-nél (MAORT) Bázakerettyén kezdte. 1941-ben Inkén dolgozott, 1943-tól fűrészelő mérnökként. Lovászin az induló hazai fűrőmesteri iskolán is oktatott. 1944-ben Nagykanizsán az igazgató tanácsadója volt. 1945-ben a fűrészi üzemek újraindításán tevékenykedett, 1948-ig a dunántúli terület fűrészi-felügyelője volt. Az államosítás után az Ásványolaj-kutató és Mélyfűró Nemzeti Vállalatnál lett főmérnök. 1953–1954-ben a Magyar–Szovjet Olaj Rt. majd a Kőolajkutató és Feltáró Vállalat fűrészi főmérnöke volt. 1957-től 1964-ig a Kőolajipari Tröszt, majd az OKGT Fűrészi Főosztályának vezetőjeként dolgozott. 1950-től részt vett a mérnökképzésben, kezdetben meghívott előadóként tanított Sopronban, majd a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem bányamérnök karán a mélyfűrés egyetemi tanára volt.

10. – Akusztikai mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

Budapesti és Pest vármegyei Mérnöki Kamara október 10-én, Budapesten rendez kontaktórák akusztikai szakmai továbbképzést. Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgaltatasok/tovabbkepzes/naptar>

11. – Elektrotechnikai mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

Komárom-Esztergom vármegyei Mérnöki Kamara október 11-én, Tatabányán szervez kontaktórák elektrotechnikai továbbképzést. Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgaltatasok/tovabbkepzes/naptar>

11. – Elektrotechnikai, épületvillamossági mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

Komárom-Esztergom vármegyei Mérnöki Kamara október 11-én rendez ONLINE elektrotechnikai, épületvillamossági továbbképzést. Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgaltatasok/tovabbkepzes/naptar>

11. – 160 éve született Kerpely Kálmán mérnök, kémikus

Oravicabányán, 1864. október 11-én született Kerpely Kálmán (1864-1940) agrármérnök, agrokémikus, egyetemi tanár és akadémikus. Felsőfokú tanulmányait a keszthelyi gazdasági tanintézetben és a hallei egyetemen végezte. 1893-tól a debreceni gazdasági tanintézetben a növénytermesztés tanára, 1899-től

igazgatója volt. 1898-tól vezette a debreceni dohánykísérleti állomást is. Fő munkaterülete a dohány-termesztés fejlesztése volt. 1907-től a magyaróvári gazdasági akadémia igazgatója, 1920-1935-ben a budapesti közgazdasági és a műszaki egyetemen a növény-termesztéstan tanára volt. Nevéhez fűződik a bővebben termő rozsok elterjesztése. Nagyarányú kísérleteket végzett és kiváló eredményeket szerzett a műtrágyák és műtrágyázás megismertetésével, elterjesztésével kapcsolatban. 1922-től volt a Magyar Tudományos Akadémia tagja.

14. – Geotechnikai, tartószerkezeti mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

Fejér vármegyei Mérnöki Kamara október 14-én, Herceghalmon „Geotechnikai és tartószerkezeti tervezői feladatok kapcsolódása” címmel rendez személyes továbbképzést. Bővebb infó:

<https://www.mmk.hu/szolgalattasok/tovabbkepzes/naptar>

14. – 120 éve született Rázsó Imre mérnök

Kassán, 1904. október 14-én született Rázsó Imre (1904-1964) gépészmérnök, egyetemi tanár, akadémikus. Részt vett az izzófejes traktormotor kifejlesztésében, gyártásszervezési megbízásokat kapott, irányította az eróziós talajpusztulás elleni védekezést a Hofherr-Schranz Gyár e célra gyártott gépeinek felhasználásával. 1945-ben megszervezte és vezette a Földművelésügyi Minisztérium gépesítési ügyosztályát. Kidolgozta a mezőgazdaságunk első gépesítési tervét. 1946-ban az Agrártudományi egyetemi mezőgazdasági géptani tanszékének vezetője, 1949-től a BME mezőgazdasági géptani tanszékének előadója, 1950-től tanára lett. 1949-től 1956-ig a Mezőgazdasági Gép-kísérleti Intézet vezetője. Több más kérdés mellett a mezőgazdasági kéziszerszámok műszaki és élettani vonatkozásaival, a traktorok stabilitási kérdéseivel, a traktor-kapaszkodók kinetikai és dinamikai vizsgálataival, a vontatási hatások megjavításával is foglalkozott.

14-16. – Őszi radiokémiai napok

Az MTA munkabizottságainak, és a Magyar Kémikusok Egyesülete Radioanalitikai Szakcsoportjának együttműködésével Balatonszárszón október 14-16 között rendezik az immáron 29. őszi radiokémiai napokat. E hagyományos konferencia célja a hazai magkémia és radiokémia valamennyi területén elért legújabb kutatási eredmény áttekintése, valamint szakmai fórum teremtése a hallgatók, doktoránsok és fiatal kutatók részére munkájuk bemutatására. Bővebb infó: www.radiokemia.mke.org.hu

15. - Műszaki Értelmiség Napja c. konferencia Debrecenben

A Hajdú-Bihar Vármegyei Mérnöki Kamara – a BME Építőmérnöki Kar, valamint a Magyar Tudományos Akadémia DAB Műszaki Szakbizottsága közreműködésével – a Magyar Mérnöki Kamara védnöksége alatt október 15-én konferenciát szervez Műszaki Értelmiség Napja címmel. A debreceni konferencia neves előadók közreműködésével a mérnökképzés helyzetére és kihívásaira keresi a válaszokat. Aktualitását a mérnökképzés alapját képező természettudományi ismeretek elsajátításában tapasztalt hiányosságok adják. A konferencián megszólalnak a középszintű oktatás képviselői is, együtt keresve a választ a felmerülő problémákra. Bővebb infó, regisztráció: <https://hbmmk.hu/index.php?page=mregisztracio&id=33>

15. – Nemzetközi kiberbiztonsági konferencia

Az Alverad Technology Focus Kft. és az Óbudai Egyetem Bánki Karának közös szervezésben október 15-én hibrid formában rendez konferenciáját, mely lehetőséget biztosít a kiberbiztonság, a mesterséges

intelligencia, továbbá a biztonságtechnikai, villamosmérnöki és informatikai tudományok területéről kutatási eredmények bemutatására. Bővebb infó: <https://bgk.uni-obuda.hu/alverad-banki-kiberkonferencia>

15. – Elektrotechnikai és épületvillamossági mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

Elektrotechnikai Tagozathoz tartozó kollegák számára elfogadott elektrotechnikai, épületvillamossági kamarai továbbképzést biztosít a 31. Villanyszerelő Konferencia, melyet Budapesten, a Lurdy Házban október 15-én rendeznek. Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgalattasok/tovabbkepzes/naptar>

15. – Építésügyi konferencia

Informatika a Társadalomért Egyesület (INFOTÉR) Balatonfüreden, október 15-én „Úton az építőipar 5.0 világába” címmel Építésügyi, stratégiai, innovációs és digitalizációs konferenciát rendez. E különleges esemény lehetőséget nyújt arra, hogy az építőipar valamennyi fontos szereplője együttműködjön a szektor fejlődésének elősegítése érdekében. Bővebb infó, regisztráció: <https://contech.infoter.eu/>

15. – Épületgépészeti mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei Mérnöki Kamara „Áramlástechnika, légtechnika” címmel október 15-én, Nyíregyházán rendez épületgépészeti ONLINE szakmai továbbképzést. Bővebb infó:

<https://www.mmk.hu/szolgalattasok/tovabbkepzes/naptar>

16. – Közlekedési mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

A Budapesti és Pest vármegyei Mérnöki Kamara „Közlekedési kamarai szakmai nap – Település- és területfejlesztés közlekedési feltételei és hatásai” címmel október 16-án rendez ONLINE szakmai továbbképzést. Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgalattasok/tovabbkepzes/naptar>

17. – Vízgazdálkodási és vízepítési mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

A Budapesti és Pest vármegyei Mérnöki Kamara „Mikroszennyező anyagok” címmel október 17-én rendez ONLINE szakmai továbbképzést. Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgalattasok/tovabbkepzes/naptar>

18. – Tartószerkezeti mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

Hajdú-Bihar vármegyei Mérnöki Kamara október 18-án, Debrecenben kontaktórás tartószerkezeti szakmai napot rendez. Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgalattasok/tovabbkepzes/naptar>

18. – Tartószerkezeti mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

Hajdú-Bihar vármegyei Mérnöki Kamara október 18-án, Debrecenben ONLINE tartószerkezeti szakmai képzést rendez. Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgalattasok/tovabbkepzes/naptar>

18. – Építési mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

Fejér vármegyei Mérnöki Kamara október 18.-án Székesfehérváron, a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság épületében rendez továbbképzést. Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgalattasok/tovabbkepzes/naptar>

18. – 150 éve született Rhorer László biofizikus

Budapesten, 1874. október 18-án született Rhorer László (1874-1937) orvos, biofizikus, röntgenológus, egyetemi tanár. Orvosi tanulmányait 1897-ben fejezte be a Budapesti Tudomány-egyetemen. Ezt követően gyakornok, 1899-től tanársegéd, 1902-ben magántanár volt az Állatorvosi Főiskolán, majd 1907-től a Budapesti Tudományegyetem orvosi karán. 1908-ban címzetes rendkívüli tanári címet kapott az Állatorvosi Főiskolán, ahol fizikát és fizikai kémiát adott elő. 1910-ben ugyanott az orvosi fizika nyilvános rendes

tanára lett. 1923-tól az orvosi fizika és a röntgenológia tanáráként működött a pécsi Erzsébet Tudományegyetemen. Jelentősek az oldatokra, a szén égési elemeire, a H-ion-koncentrációra, a röntgen-sugarakkal szemben való szenzibilizálásra, az ionizációs dózismérésre, röntgenspektrográfiára, a frakcionált besugárzásra vonatkozó kutatásai és tankönyvei. Kutatásaiban a fizika, ill. a fizikai kémia és az orvostudomány határterületei foglalkoztatták.

18. – 110 éve született Mátrai István mérnök

Budapesten, 1914. október 18-án született Mátrai István (1914-2004) Állami díjas mérnök. 1937-47 között az Országos Öntözésügyi Hivatal, 1947-48. között a Vízérőügyi és Folyócsatornázási Hivatal, 1948-49-ben az OVH munkatársa volt. 1950-től az ÁMTI, majd a VIZITERV dolgozója, igazgatóhelyettese lett. 1964-74 között a vízminőségi mintaterületek UNDP-WHO Project Iroda Co-managere volt. Főbb munkaterületei: Békésszentandrás vízlépcső, Tisza csatornázása, Tiszalöki vízlépcső tervezése, körösi vízpótlás, közreműködés a II. és III. Vízgazdálkodási keretterv készítésében, Duna és Sajó vízminősége. Sokirányú tapasztalatot szerzett nagyszámú tanulmányútján, melyek alkalmával előadásokat is tartott. Jelentős külföldi vízgazdálkodási tervezések résztvevője volt. Több éven át részt vett a mérnökképzésben. Az UNESCO-VITUKI nemzetközi továbbképző tanfolyam előadója volt.

21. – Gáz- és olajipari mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

Komárom-Esztergom vármegyei Mérnöki Kamara október 21.-én Tatabányán továbbképzést rendez az gáz- és olajipari szakemberek részére. Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgalttasok/tovabbkepzes/naptar>

21. – Gáz- és olajipari mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

Komárom-Esztergom vármegyei Mérnöki Kamara október 21.-én ONLINE továbbképzést rendez az gáz- és olajipari szakemberek részére. Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgalttasok/tovabbkepzes/naptar>

21. – 130 éve született Szőke Béla mérnök

Jósvafőn, 1894. október 21-én született Szőke Béla (1894-1980) gépészmérnök, feltaláló. Diplomáját a budapesti Műegyetemen szerezte 1922-ben. Szakmai pályafutását a Weiss Manfred Rt.-nél szerszám- és gépkonstruktorként kezdte. Ezt követően 1940-ig az Első Magyar Gazdasági Gépgyár gépszerkesztője volt. Ebben az időszakban kiemelkedő alkotása a kombinált búzamosógép. 1940 után már szerszámgépeket szerkesztett. Sikeres volt a munkatársaival együtt tervezett botkormányos vezérmű, mely az 1958. évi brüsszeli világkiállításon nagydíjat nyert. 1955-ben vonult nyugdíjba. Ettől kezdve írta tanulmányait, könyveit és cikkeit. Foglalkozott technikátörténettel; szerkesztésében jelent meg a Műszaki Nagyaink 1-3. kötete (1967). Húgával, Szőke Annával grafikus öröknaptárt szerkesztett. Szabadalmainak száma húsz.

24. – Geotermikus fűtés a fenntartható megoldás? c. előadás

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem hallgatói az egyetemi oktatóik segítségével 2002. október 17-én alapították az Energetikai Szakkollégiumot. A BME Q épületben október 24-én 18 órától a „Geotermikus fűtés a fenntartható megoldás?” c. előadáson vehetnek részt az érdeklődők. A felkért előadó: Dr. Torma András, a Széchenyi Egyetem tanszékvezető egyetemi oktatója. Bővebb infó: www.eszk.org

24. – 170 éve született Déri Miksa mérnök

Bácson, 1854. október 24-én született Déri Miksa (1854-1938) feltaláló, mérnök, a magyar elektrotechnika

egyik jeles alakja. A budapesti, majd a bécsi Műegyetemen vízépítőmérnöki végzettséget szerzett. Rövid ideig végzett folyamszabályozási munka után 1882-ben Zipernowsky Károly (1853-1942) műegyetemi tanár munkatársaként a Ganz gyár villamossági osztályára került. Első közös munkájuk egy generátorként és motorként is üzemeltethető öngerjesztésű váltakozó áramú gép volt. 1883-tól a Ganz villamossági osztály bécsi képviselője volt. Zipernowsky Károllyal és Bláthy Ottó Titusz (1860-1939) gépészmérnökkel közös nagy jelentőségű találmányuk a nagyobb távolságú energiaátvitelre alkalmas zárt vasmagú transzformátor. Déri Miksa 1889-től 1896-ig a bécsi nemzetközi villamossági társaság (IEG) vezető igazgatója lett, még ebben az évben létrehozta a bécsi villamos-erőművet. Továbbra is foglalkozott fejlesztő munkával, számos találmánya volt, köztük az 1904-ben szerkesztett kétkeferendszerű, egyfázisú kommutátoros motor, a róla elnevezett Déri-féle repulziós motor.

24. – 100 éve született Gábos Zoltán tanár

Bánffyahunyadon, 1924. október 24-én született Gábos Zoltán (1924-2018) erdélyi fizikus, egyetemi tanár. Kolozsváron érettségizett. 1943-33. között a budapesti József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gépészmérnöki kar hallgatója volt, majd a kolozsvári Bolyai Tudományegyetemen szerzett matematika-fizika szakos tanári oklevelet. 1948-tól tanársegédként, 1950-től adjunktusként dolgozott az egyetemen, a Fényes Imre (1917-1977) elméleti fizikus vezette elméleti fizika tanszéken. 1950-ben Fényes Imre visszatért Magyarországra, Gábos Zoltán azonban Kolozsváron maradt, igyekezett megőrizni a régi szellemet, és Fényes Imrét követve kötelezte el magát a magyar hallgatók színvonalas oktatása és a termodinamika kutatása mellett. 1962-ben lett egyetemi tanár az akkor Bábes-Bolyai Tudományegyetemen. Román társszerzőkkel közös, román nyelven kiadott egyetemi tankönyvei is vannak, de 1957-ben magyarul jelent meg Kolozsváron „*A kémiai termodinamika alapjai*”, 1982-ben „*Az elméleti fizika alapjai*”, 1996-ban „*Termodinamika*” c. könyve. Közben 1990-től már professor emeritusként oktatta, nevelte kolozsvári tanítványait, és az 1990 utáni szabadabb légkörben szívesen tett eleget magyarországi felkéréseknek is. Szakmai munkásságát a disszipatív rendszerek mechanikája, forgó testek gravitációs kölcsönhatása, a magasabb spinű részecskék kvantumelmélete, elemi részek polarizációja területén fejtette ki. Saját eljárást dolgozott ki a forgási hatások vizsgálatára. Úttörő munkát végzett a magasabb spinű részecskék kvantumelméletével, a részecskék polarizációjával és a polarizációs tenzorok parametrizálásával kapcsolatban, alkalmazva az eredményeket a bomlási és szórási részecskefolyamatokra. Kibővítette a Hamilton-Jacobi egyenlet alkalmazási területét. Eredményesen foglalkozott még a természettudományok erdélyi történetének feltárásával is. Cikkei jelentek meg a Természet Világában, és több kitüntetést is kapott Magyarországon, miközben kolozsvári lakos maradt. 2011-ben, a Magyar Tudomány Ünnepeén, elnyerte a Simonyi Károly-díjat fizikából. A felnőttoktatásban is jól használható a tanári „*tízparancsolata*”:

- 1. A tanár szakmájának ura legyen, ne szolgája.*
- 2. Csak jó matematikus lehet fizikus. A fizikusnak uralnia kell a használt matematikai eszközöket.*
- 3. A tanár szakmájának művésze legyen. Miután alaposan tájékozódott, el kell jutnia az „így látom én” szintre, mert csak akkor lehet meggyőző, ha önmagát adja, ha előadásaiba egyéni színt visz.*
- 4. A jó tanár évről évre javítja előadását. Saját magának és a hallgatóknak tesz szolgálatot, ha időnként*

jegyzetben vagy könyvben rögzíti gondolatait. E műveket tekintse amolyan „leltárnak”, tovább-lépést szolgáló kiindulópontnak.

5. A munka elkezdése előtt el kell döntenie, hogy milyen célt követ, az első órán már tudnia kell, hogy mit mond az utolsón. Az előadás a kötelező önképzést segítse. Az írott tudomány szűkszavú és teljességre tör. A tanár ezt a holt anyagot teszi élővé, olvasni tanít, felfedi tudományának rejtett szépségeit. A könyvet a jegyzőkönyvhöz, az előadást a védőbeszédhez hasonlítanám.

6. A hallgatóktól megköveteljük, hogy a vizsgákon ne használjanak segéd-eszközöket. Ezt a követelményt a tanárnak is be kell tartania az előadásain.

7. A tanár fogadja megértéssel tanítványainak kérdéseit és megjegyzéseit, e vissza-jelzések nagyban segíthetik munkáját. Ha a hallgató valamit nem értett meg, abban legtöbbször a tanár a hibás.

8. Szakosodott világunkban a tanár az egészről csak egy részt mutat be. Előadónak az egészet is ismernie kell, hogy a részben érzékeltethesse az egészet.

9. A tanári tevékenységnek vannak elemi szabályai. Ne igyekezzünk másokat meggyőzni arról, amit magunk sem értünk. Gondolatainkat igyekezzünk egyszerű és érthető formába önteni.

10. Minden órának legyen központi gondolata, logikai szerkezete és formája. Az előadóművészek számára kötelező szabályokból mi is tanulhatunk.

25. – Erőművek éjszakája

Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) és a csatlakozó erőművek által október 25. napjára szervezett Erőművek éjszakáján 14 és 22 óra között országszerte közel ötven villamos-energiát termelő erőmű és táv-hő előállító fűtőmű, illetve tematikus látogatóközpont nyitja meg kapuit. A résztvevő erőművek között megtalálhatók a helyi melegvíz- és távhőszolgáltatást biztosító városi fűtőművek és hőközpontok, valamint az ország villamosenergia-ellátásáért felelős, fosszilis energiaforrásokat, biomasszát, vízen energiát, atomenergiát felhasználó nagy létesítmények is. Az érdeklődők megtekinthetik az áram, a távfűtés és a meleg víz előállítását biztosító, sok esetben hatalmas méretű berendezések működését, emellett az energiaellátás folyamatos és biztonságos fenntartásáért dolgozó szakemberek munkáját megismerhetik. A látogatókat „idegenvezetők” kísérik végig az egyes helyszíneken, akik közérthetően mutatják be az energia-termelés technológiai hátterét. A program célja, hogy az érdeklődők megismerkedjenek a villamos energia és a táv-hő előállításának hátterével, érdekességeivel, a műszaki folyamatokkal és berendezésekkel. Az esemény egyben találkozási pont is lehet az energia-termelés, mint szakma iránt érdeklődő pályakezdő szakemberek és a leendő munkáltatók között. Bővebb infó: <https://eromuvekejszakaja.hu/>

28. – 120 éve született Barnóthy Jenő mérnök

Kassán, 1904. október 28-án született Barnóthy Jenő (1904-1996) mérnök-asztrofizikus. Néhány évvel mérnöki diplomájának megszerzése után kapcsolódott be a kozmikus sugárzási kutatásba a Pázmány Péter Tudományegyetemen, a Tangl Károly (1869-1940) fizikus, egyetemi tanár vezette Fizikai Intézetben. 1933-ban itt doktorált a kozmikus sugárzás soláris komponenseiből. 1938-ban feleségül vette kutatótársát, Forró Magdolna (1904-1995) fizikus, egyetemi tanárt, akivel közösen építették meg a világ egyik első kozmikus sugárzási teleszkópját. Összesen 55 évig éltek boldog házasságban. Itthon elnyerték az akadémiai érmet és a

Társulat Eötvös-érmét, nagy kedvvel tanítottak az egyetemen. 1948-ban az Amerikai Egyesült Államokba emigráltak, ahol Barnóthy Jenő érdeklődése még inkább az asztrofizika felé fordult. Legnagyobb eredménye az 1960-as években felfedezett kvazárok gravitációs lencsehatásának feltételezése és kimutatása volt.

30. – Építési mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

A Budapesti és Pest vármegyei Mérnöki Kamara „A korszerű, modern beton” címmel október 30.-án rendez

ONLINE szakmai továbbképzést. Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgalattasok/tovabbkepzes/naptar>

Felhasznált irodalom:

- *MMK Történeti (Bizottság) Munkacsoport: Magyar mérnökök évfordulói 2024-ben*
Internet: mmk.hu/kamarai/historia
- *Évfordulóink a műszaki és természettudományokban*
MTESZ Tudomány- és Technikatörténeti Bizottsága sorozatának egyes kötetei
- *História – Tudósnaptár - Természettudósokhoz kapcsolódó évfordulók*
Internet: tudosnaptar.kfki.hu/historia
- *Neumann János Számítógép-tudományi Társaság (NJSZT) Informatikatörténeti Fórum*
Internet: itf.njszt.hu
- *Dr. Hajtó Ödön: A mérnöki hivatásért*
2021. – Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara
- *Nagy Ferenc szerk.: Magyar tudóslexikon A-tól Zs-ig*
1997. – BETTER – MTESZ – OMIKK
- *Kenyeres Ágnes szerk.: Magyar Életrajzi Lexikon I-IV. 1967-1990. – Akadémiai Kiadó*
Internet: arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-eletrajzi-lexikon-7428D/
- *Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH) és a jogelőd Magyar Szabadalmi Hivatal (MSZH) kiadványai*
- *Mérnök Újság (MÚ) és MÚ Online História* rovat (Magyar Mérnöki Kamara)
Internet: mernokvagyok.hu és mernokvagyok.hu/blog/category/historia
- *Mérnöki évfordulók, emlénapok és programok - 2014. január 1-től havi bontásban*
Internet: mmk.hu/kamarai/historia
- *Fejér László szerk.: Vizeink Krónikája (Vízügyi múzeum 2001.)*
Internet: library.hungaricana.hu/hu/view/VizugyiKonyvek_067/?pg=0&layout=s
- *A Magyar Hidrológiai Társaság kitüntetettjei 1917-2017 között* (MHT, 2019.)
Internet: hidrologia.hu/mht/letoltes/LEXIKON_WEB.pdf
- *Kozák Péter író, szerk.: © Névpont, 2022. Nemzeti életrajzi adatbázis, virtuális sírkert*
Internet: nevpont.hu/
- *Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár: Magyar Tudós Tárlat – életrajzok*
Internet: mezogazdasagikonyvtar.hu/a-gyujtemeny/elektronikus-forrasok/magyar-tudostarlat-eletrajzok
- *Egyéb szakmai életrajzok és műszaki források*

Készítette: Sipos László József villamosmérnök, minőségügyi szakmérnök

Magyar Mérnöki Kamara (MMK) Történeti (Bizottság) Munkacsoport tagja